

**KİTAP KRİTİĞİ: “SULTANIN ZİNDANINDA
OSMANLI İMPARATORLUĞU’NA GÖNDERİLEN
BİR ELÇİLİK HEYETİNİN İBRET
VERİCİ ÖYKÜSÜ (1591-1596)”**

*“The Instructive Story of an Embassy Delegation Sent
to the Ottoman Empire in the Sultan’s
Dungeon (1591-1596)”*

[Friedrich Seidel, “*Sultanın Zindanında Osmanlı İmparatorluğu’na
Gönderilen Bir Elçilik Heyetinin İbret Verici Öyküsü (1591-1596)*”, Çev.
Türkis Noyan, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2010, 129 Sayfa,
ISBN: 978-605-105-059-1]

Alper Fatih EKİNCİ

Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
(Tarih Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi)

DOI : <https://doi.org/10.29329/akalid.2024.1084.7>

Makale Geliş Tarihi : 7 Kasım 2024

Makale Kabul Tarihi : 7 Kasım 2024

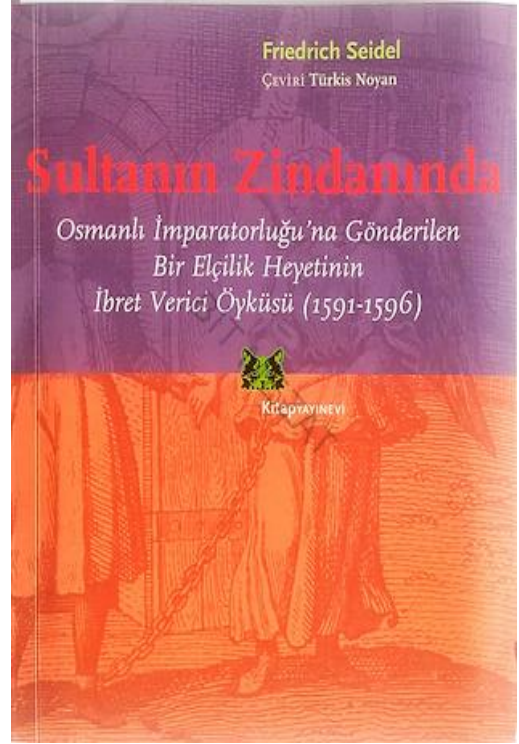
Makale Sonuçlanma Tarihi : 20 Aralık 2024

Makale Yayın Tarihi : 31 Aralık 2024

Sayfa Aralığı : 108-114

Alper Fatih Ekinci, “Friedrich Seidel, “Sultanın Zindanında Osmanlı
İmparatorluğu’na Gönderilen Bir Elçilik Heyetinin İbret Verici Öyküsü (1591-
1596), Çev. Türkis Noyan, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2010, 129 Sayfa,
ISBN: 978-605-105-059-1”, *Akademik Literatür Sosyal Bilimler Araştırmaları
Dergisi (AKALİD)*, C.2, S.3, Aralık 2024, s. 108-114.

Eser 129 sayfadan oluşmaktadır. “Sunuş (Salomon Hausendorf)”, “Önsöz”, “Osmanlı İmparatorluğu’na Gönderilen Bir Elçilik Heyetinin İbret Verici Öyküsü”, “Açıklamalar” ve “Dizin” bölümlerinden oluşmaktadır. Her ne kadar eser, Friedrich Seidel tarafından kaleme almışsa da basım işi ona ait değildir. Eser Seidel’in ölümünden sonra basılmıştır. Yazarı, 1637 yılında 69 yaşında ölmüştür. Eser, rahip M. Salomon Hausendorf’un girişimleri ile 1711 yılında kitap haline getirilmiştir. Hatta Hausendorf eseri sadece gelişigüzel olduğu gibi yayınlama hakkına sahipken bunu yapmamış. Kitabın başına önsöz ve son kısmına da açıklamalar bölümü ekleyerek okuyucunun metinde geçen olayları daha iyi anlamasını da sağlamıştır. Açıklamalar kısmında Seidel’in ifade ettiği olayları hem destekler hem de farklı görüşlere yer verdiği gibi onun kısa bilgilerle geçtiği olaylar hakkında daha ayrıntılı bilgiler verdiği de görülmektedir.

Kitaba konu olacak olaylar serisi ise Kutsal Roma İmparatoru II. Rudolf’un Osmanlı Devleti’ne bir elçilik heyeti göndermek isteği ile başlar. Yapılan istişareler sonucunda saray danışmanı Friedrich von Kreckwitz görevlendirilir. Elçilik heyetinin başında o olacaktır. Kitabın kahramanı ve yazarı Friedrich Seidel bu esnada karşımıza çıkmaktadır. Seidel, Osmanlı Devleti’ne gönderilecek olan heyette kendine yer bulmuştur. İlk etapta okuyucuda Seidel’in bir diplomat olduğu fikri belirebilir. Fakat eserin yazarı Friedrich Seidel’in, asıl mesleği eczacılıktır. Elçilik heyetinin içinde bir eczacının olması fikri garip gelse de dönemin ruhuna bakıldığında gayet sıradan bir olaydır. Çünkü, birincisi eczacılar da hekimler kadar olmasa da bir sağlık bilgisine sahipti ve elçilik heyetinde olumsuz bir durumla karşılaşıldığında müdahale etmekteydiler. Eczacıların elçilik heyetlerine katılmak isteklerinin arkasındaki sebeplerden birisi de gittikleri ülkelerdeki bitki ve ilaç formüllerini incelemeleri, tıbbi bilgi ve geleneklerini güçlendirmeleridir. Bir diğer deyişle gittikleri ülkeden öğrendikleri bilgi ve yöntemleri kendi ülkelerine taşırlardı.

Seidel’in eserini incelediğimizde bitki ve ilaçlar ile ilgili pek bilgi vermediği görülmektedir. Sadece birkaç yerde hastaları iyileştirdiği ve onları tedavi ettiğiyle ilgili ifadelere rastlanır. Eczacı Seidel, Osmanlı Devleti’ndeki tıbbi bilgi birikimini yeterli görmemiş miydi? Ya da hastaların tedavisinde kullanılan ilaçları incelemeye vakti mi olmamıştı? Bilemiyoruz. Fakat muhtemelen diplomatik misyonun büyük kısmında hapiste kalmış olması onun odağını bitkiler ve ilaçlardan çok başka şeylere yönlendirmiş olduğu fikrini güçlendirmektedir. Osmanlı Devleti’ne olan seyahati başlamadan önceki hazırlık süreci, bunun dışında Osmanlı topraklarına geldiği sırada gördüğü, duyduğu,

tanık olduğu şeyleri yazmaktan geri durmamıştır. Seidel'in bunu kişisel mi yoksa görev bilinci için not aldığı tartışması bir yana verdiği bilgiler çok önemlidir.

Eser, yalnız tarihçiler için değil, tarihe ilgi duyan bütün meraklılar için paha biçilmez bir eserdir. Yazarın kaleme aldığı bilgiler ve değerlendirmesine geçmeden önce eserin çevirmeni Türkis Noyan'a da bir parantez açmak gerekir. Çeviri eserlerde içeride işlenen bilgiler elbette önemlidir ve çevirenin döneminin bilgilerine hâkim olması zorunludur. Çevireceği metin hakkında alana ait temel bilgi birikimine sahip olmayan kişilerin yapmış oldukları çeviri eserin tercümenin getirdiği doğal anlam kayıpları yanında bir de çevirmenin yetersiz bilgisi de eklenince okuyucu için okuması son derece zor eserler ortaya çıkabilmektedir. Eserin çevirisi akıcı ve çevirmenin metne hâkim olduğu anlaşılmalıdır. Eser okuyucuyu rahatsız etmeyen bir akıcılıktadır.

Seidel'in eseri belirli bir kronolojik olay örgüsünü takip etmektedir. Yalnız yazar bazen bir konu hakkındaki bilgiyi tam olarak vermeden başka bir konuya geçmektedir. Daha sonra ileride bahsedeceğim diyerek olayı başka bir yöne çekmekte, bu usul olayları takip etmeyi zorlaştırmaktadır. Bu yüzden tanıtım yapılırken kitaptaki kronolojiye uyulmadan bir anlatım tercih edilmiştir.

Seidel'in eseri incelemeye geçilmeden önce irdelenmesi gereken bir diğer konu elçilik müessesidir. Elçiler hem kendi ülkelerinde hem de görevli olarak gittikleri ülkelerde törenlerle karşılanan, yüksek diplomatik misyon taşıyıcılarıdır. Elçilik heyetinin İstanbul'a gelişi de aynen böyle olmuştur. Törenler, kutlamalar, yemekler verilmiş Seidel'in anlattığına göre. Hatta Türk yemek kültürüne alışık olmadıkları için yaşanan bir durumu şöyle anlatır "...Bizim bu beceriksiz davranışlarımıza, dizlerimizi kırıp baldırlarımızı kıramayışımıza Türkler kabkabayla güldüler..." Yazar sadece Türklerin yemek kültürleri ve oturma düzeniyle ilgili bilgi vermekle de kalmaz. Onların alkol alışkanlıklarıyla da ilgili bilgi verir. "...diğer beylerin ve paşaların sağlığına kadeh tokuşturup bol bol içki içildi, özellikle Türklere öyle çok içki içirildi ki, sık sık ölü gibi yere yığıldılar. Hizmetkarlar onları bir odaya sürükleyip ayılana kadar orada bıraktılar..."

Osmanlı-Avusturya ilişkilerinde yükselen savaş tehditleri arasında başlayan elçilik heyeti en rahat ve konforlu günlerinin bu anlar olacağını bilmeden hayatlarına devam etmişlerdi. İşler tersine dönebilir miydi? O anda elçilik heyetinin bunun farkında olup olmadığını bilemiyoruz fakat daha önceki tecrübelerden yola çıkarak birilerinin bu konuyu gündeme getirdiğini biliyoruz. Çünkü yolculuk başlamadan önce "*Arşidük Ernestus tarafından kendilerine eğer başımıza bir aksilik gelecek olursa Majestelerinin ve Avusturya hanedanının bizleri terk etmeyeceğine dair güvence vermişti*" ifadeleri heyetin karşılaşılabileceği riskler hakkında önceden hazırlandığı anlaşılmalıdır. Bu söylemin pek de işe yaramadığı ya da içinin boş bir politik vaat olduğunu elçilik heyeti acı bir şekilde tecrübe edecekti. Öyle ki İstanbul'a ulaşmak için Viyana-Estergon-Budin-Niş- güzergahını takip eden heyetin İstanbul'daki hapis hayatları ise birbirinden farklı yerlerde olacaktı. Bunlar sırasıyla Tersane Hapishanesi, Taş kadırgada küreğe konulma, Rumeli Hisarı'ndaki zindan hayatı yazarın hapis hayatını geçirdiği bazı yerlerdi. Peki ne olmuştu da elçilik heyeti zindana atılmıştı?

Elçilik heyeti geldikten sonra Kutsal Roma ve Osmanlı arasındaki ilişkiler kopmuş ve çıkan savaş nedeniyle dönemin diplomatik geleneklerinin bir sonucu olarak elçilik heyeti zindana atılmıştı. Batı Dünyasında, dönemin kaynaklarında ve saray çevresinde savaşın başlama nedenlerinden birisi olarak III. Murad gösterilmektedir. Hristiyan dünyasında III. Murad için savaş yanlısı, zalim bir hükümdar olduğu fikri genel olarak kabul görmüştür. Fakat Seidel bu düşünceye katılmaz. Yazara göre savaşın başlama sebebi dönemin veziriazamı Sinan Paşa yüzündendir. Sahte haberler ve türlü türlü entrikalarla padişahı savaşa ikna ettiğini söylemektedir. Veziriazamın intikam hırsıyla hareket ettiğini söylemekten de geri durmaz. Yazar, III. Murad'ın savaşın ortaya çıkmasında bir dahili olmadığını ileri sürer. Aksine onun barışı koruma eğiliminde bir hükümdar olduğunu vurgular. Yazarın bu fikirlerinin ne kadar gerçek olduğu elbette bir tartışma konusudur. Yazarın konuyla ilgili başka bilgiler vermesi kişisel hırsların da savaşın başlamasında etkili olduğunu göstermektedir. Burada değinilmesi gereken bir diğer nokta Seidel'in III. Murad'a tabiri caizse toz kondurmamasıdır. Seidel sanki III. Murad'ı bir Osmanlı vakanüvisi gibi yazmıştır. Tüm iyilikler padişahı, kötülükler ise çevresindeki yönetici zümreden kaynaklanmaktadır! III. Murad, Seidel'e para, imtiyaz, rütbe vermeyi vaat etse ancak böyle bir padişah imgesi ortaya çıkabilirdi. Aslında yazarın III. Murad için kötü bir şey söylememesi Doğu ve Batı'daki hükümdarlar ve otoritelerinin o dönem için sıradan halk indinde benzer bir şekilde algılandığını göstermektedir. Bunun dışında III. Murad kadar olmasa da arkasında tahta çıkan III. Mehmed için de aynı bakış açısını devam ettirmektedir. III. Mehmed'in 19 erkek kardeşini boğdurma olayında sorumlu olarak padişahı işaret etmez. Dönemin üst düzey yöneticilerinden olan şeyhülislam ve paşaların bu hadisede etkili olduğunu belirtir. Seidel'in Osmanlı padişahlarına bu yaklaşımı kendi tabii olduğu hükümdarı içinde geçerlidir. II. Rudolf kendilerine yardım etmeyince veya onları müşkül durumdan kurtarmayınca onun hakkında da kötü bir söz söylemez. Hem Doğu'da hem Batı'da mutlak otoritenin doğruluğu ve değişmezliği, karizmatik anlayışın benzerliklerine dair işaretler görülebilir. Ya da Seidel, hükümdarlar hakkındaki gerçek fikirlerini sadece dost meclisinde anlatmaktadır!

Yukarıda yazara göre savaşın başlama nedeninin Koca Sinan Paşa olduğunu belirtmiştik. Öyle ki elçilik heyeti veziriazamlık makamına tekrar Koca Sinan Paşa'nın geldiğini öğrendiklerinde “*O bize her türlü sıkıntıyı ve acıyı vermekten başka bir şey düşünmüyordu*” diyerek büyük moral bozukluğuna sebebiyet verdiğini anlatmaktadır. Adet olduğu üzere veziriazam her değiştiğinde elçiler tebrik için onun huzuruna çıkmaktaydı. Bu konuşma sırasında elçi Kreckwitz ve Paşa arasında bir soğukluk olduğunu ve bunun konuşmalara yansıdığını yazar belirtmektedir. Öyle ki Sinan Paşa ve elçi arasında yaşanan mali bir mevzudan dolayı Sinan Paşa'nın elçiye tercüman aracılığıyla “*Elçi'ye söyle, bana en kısa zamanda o 6.000 taleri ödesin, yoksa onu kuleye attırırım.*” dediğini de aktarmaktadır. Elçilik heyetinin zindana atılışlarının sebebi elbette bununla açıklanamaz ancak ilk kırılmanın burada yaşandığı ileri sürülebilir.

Veziriazam Sinan Paşa'nın elçi ile konuşmadan önce ve sonrasında bir savaş yanlısı olduğu biliniyordu. Sinan Paşa, padişahı ve saray çevresini olası bir savaşa ikna etmeye

çalışıyordu fakat elinde karşı tarafı ikna edebilecek yeteri kadar argüman bulunmuyordu. İlk kırılmanın şokunu atlatamayan elçilik heyeti ikinci büyük problemini bazı gizli ve önemli evrakların Osmanlıların eline geçmesiyle yaşadığı anlaşılmaktadır. Seidel, bu evrakların ele geçme sürecini eserinde detaylı bir şekilde anlatmaktadır. Önemli belgeler, elçilik heyetinin eski kahyası olan ve Müslüman olarak Osmanlı hizmetine giren, yazar tarafından "hain" olarak damgalanan Ladislaus Mert von Altenburg'tan başkası değildi. Altenburg'un neden ihanet ettiği ise elçilik heyeti içinde yaşanan tartışmalardan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Çünkü elçi Kreckwitz'e "Ben senin yüzünden Müslüman oldum Kreckwitz! Bu senin kellene mal olacak! Bu senin Hristiyanlık alemi karşısında son saygıyla eğilişin olacak!" dediğini aktarmaktadır. Sonrasında önemli belgelerin Altenburg tarafından ele geçirildiğini öğrenince elçi "Ah! Tanrı Biz'e Acısın. Bu benim ve adamlarımın kellelerine mal olacak!" dediğini aktarmaktadır. Altenburg yaptığı hareketin nelere mal olacağını farkındaydı. Sinan Paşa ile bir şekilde iletişime geçebilmişti. Görüşmelerinde ona bir şeyler vaat edip etmediğini bilemiyoruz ancak olaydan sonra Ladislaus Mert von Altenburg'un akibeti hakkında bilgiye sahip değiliz. Her halükârda Sinan Paşa'nın savaş için padişah ve saray çevresini ikna etmek için bir argüman kazandığını söylemek yanlış olmayacaktır. Belgeleri ele geçiren Sinan Paşa bu durumu padişaha iletmiş lakin istediği cevabı padişahın alamamıştı. İlişkilerdeki ikinci kırılma da böyle yaşanmıştı. Üçüncü kırılma ise sınırda yaşanan asayiş olayları ve savaşın patlak vermesiydi. Savaş ilanı ile birlikte elçilik heyeti de zindana kapatılmıştı. Elçilik heyeti iki gruba ayrılmıştı. Elçi Kreckwitz ve onun birkaç özel hizmetkârı esir olarak Sinan Paşa ile savaş meydanına götürülmüştür. Seidel ve geri kalanlar da ilk etapta Tersane hapisanesine götürülmüşlerdir.

Seidel eserinde Tersane hapisanesinin konumu, mimarisi, işleyiş tarzı, görevliler ve orada bulunan mahkûmlar hakkında detaylı bilgiler vermektedir. Yazar burada bulunan Hristiyanların dine bakış açısı hakkında da dikkat çeken ifadeler yazmıştır. Hapisanede kumar oynayan mahkûmlar kazanmak için Tanrı'ya dua ederlermiş. İnsanların güçsüz durumlarında ya da istedikleri bir şeyin olması için dua etmeleri çok normal. Fakat yazarın aktardığına göre oyunu kaybettiklerinde "... öfkeyle gökyüzüne doğru tükürür, Tanrı'ya "Yabudi" diye adlandırır. Hatta İsa için "O Yabudi bizimle dalga geçiyor" ifadelerini kullandıklarından bahseder. Her ne kadar eser Osmanlı Devleti'ni anlatıyor olsa da Hristiyanların din algısı üzerine de bilgiler vermektedir. Özellikle Hristiyan dünyasında Yahudi düşmanlığının izlerini, boyutlarını göstermesi açısından verilen bilgiler önemlidir. Kitap okunduğunda yazarın dindar bir kişiliğe sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu yaşanan durumun ve ifadelerin onu fazlasıyla rahatsız ettiği açıktır.

Elçi Kreckwitz, 1593 yılında hayatını kaybetmiştir. Elçinin ölümünden bir süre sonra Seidel ve arkadaşları Tersane hapisanesinden çıkarılmışlar ve taş kadırgalara konmuşlardır. Yazar, taş kadırgada geçirdiği günleri en ince ayrıntısına kadar anlatmaktadır. Osmanlı kadırgalarında küreğe konulan Seidel'in burada "İtalyan gramerini öğrenmek zorunda kaldık" demesi, denizcilik terimleri ve geleneği konusunda İtalyanların Akdeniz dünyasındaki önemine atıfta bulunmaktadır. Burada dikkat çeken hususlardan birisi de yanında beraber kadırgaya zincirlenmiş yol arkadaşları, onların kimlik ve dav-

ranışlarıdır. Biri Yunan diğeri de Müslüman Afrikalıdır. Yunanlı esir ile anlaşamadığını hatta kendisi bir yanlış yaptığında ona “*Geşek çeksene, köpek!*” veya “*Kuvvetli çeksene!*” diye bağırduğundan bahseder. Oysaki diğer kadırga arkadaşının yardımsever bir insan olduğunu ve ona yardım ettiğinden bahsetmektedir.

Seidel, İngiliz elçisinin gayretleri ile kadırgada çalışmaktan kurtulduğunu ve tekrar ilk hapisaneye gönderildiklerini yazar. İngiliz elçisi özgürlüklerine kavuşturmak için uğraşmaya devam etmişse de başarılı olamadığını da belirtir. Elçi her teşebbüsünde İstanbul’da paşalardan aldığı cevap; bunların Sinan Paşa’nın esirleri olduğu ve serbest bırakılmaları için yine onun emir vermesi gerektiğidir. Bu argümanın esirlerin çabalara rağmen ısrarla tutulmasında bir mazeret teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Asıl temel sebebi savaşın devam etmesi olduğu anlaşılmaktadır. Seidel, Rumeli Hisarı’nda yaşadığı tutsaklık dönemlerini en ince ayrıntılarıyla birlikte anlatmaktadır. Hatta bir ara arkadaşlarıyla birlikte firar etmeyi bile düşünmüşlerdir. Kendileri Rumeli Hisarı’na gelmeden bir ay önceki kaçma girişiminden bile bahsetmektedir. Bu girişimin kendilerine cesaret verdiği aşikardır. Bu kaçma girişimi için kule ağasına verilen rüşvet ve kaçanların akıbeti uzun uzun anlatılmayacaktır. Ancak bu noktada o sırada kule ağası olan kişi ile Ferhat Paşa arasında geçen diyalog ilgi çekicidir. Ağa, Ferhat Paşa’nın huzuruna getirilip boğdurulmadan önce hayatının bağışlanması için 4.000 duka teklif etmiş. Bu teklife karşın Paşa ise “*Senin malın mülkün zaten benim sayılır. Sen dokuz cana sahip olsan bile gene de öleceksin*” dediği yazar tarafından aktarılır. Bu olay Osmanlı’daki devlet görevlileri arasındaki ilişki ve kul sisteminin bunlar arasındaki algılanış tarzına dair önemli bir örnektir.

Yazarımız ve arkadaşları Rumeli Hisarı’nda tutsak hayatı yaşarken III. Murad vefat eder ve yerine III. Mehmed tahta çıkar. Yeni padişahın tahta çıkmasıyla birlikte Rumeli Hisar’ında da yönetim değişikliği görülmektedir. Mahkumlara zorluk çıkaran ağa görevden alınır ve yerine daha yaşlı bir ağa atanır. Seidel yaşlı ağadan ilerde kendilerine bir “*baba*” gibi davrandığından bahsetmektedir. Onların serbest kalması için çok uğraştığını söylemektedir. Öyle ki onun temasları sayesinde Seidel ve arkadaşlarının paşalar huzuruna çıkarak serbest bırakılmasına önayak da olmuştur. Burada irdelenmesi gereken husus üst bürokrasideki memurlar ile alt bürokrasideki memurlar arasındaki görüş ve davranış farkıdır. Emri veren paşalar yeri geldiğinde sert bir tutum takınırken emri uygulamakla görevli kişiler ise tolerans gösterebilmekteydi. Sadece yaşlı ağa, Seidel ve arkadaşlarına iyi niyetle davranmamış, onları divana paşanın huzuruna götürmekle görevli kişi de onlara yardım etmiştir. Yazar aralarında geçen bir olayı şöyle anlatmaktadır; “*Yolda bizim gardiyan başı bizlere gözlerimizden yaşlar akıtmamız için soğan dağıttı ve ayrıca da gözlerimize kum ve toprak serpti*”.

Seidel, serbest bırakılmak üzere beraber hareket ettiği Türk ordusunda bulunduğu sırada onların disiplinini, davranışlarını, itaatkarlıklarını ve dindarlıklarını övmektedir. Hatta “*Keşke benim yerimde bizim önemli bir savaş kahramanımız bulunsaydı da Türklerin bu yaşam biçimine tanık olsaydı!*” demektedir.

Seidel ve eseri Osmanlı Devleti’ni ziyaret eden seyyah söyleminin bir parçası ve uzantısıdır. O, oryantalistlerin klasik bakışına sahip olduğu gibi onlardan farklı olan tarafı

da vardır. Diplomatlar, elçilik heyetleri, seyyahlar ve bilim adamlarının doğuya yapmış oldukları seyahat ve gezilerindeki tespit, izlenimleri ve hatıralar hayli çoktur ve bunlar Osmanlı devlet ve toplumunu sahip oldukları bilgi ve noktadan görmektedirler. Seidel ise bunlardan farklı olarak Osmanlı Devlet ve toplumuna, "Osmanlı zindanlarından" bakmasıdır. Seidel sahip olduğu dindar kişiliğe karşın sandığımızın ötesinde her iki dünyayı da gören ve savaşın getirmiş olduğu gerginlik, çatışmalar arasında her zaman öldürölme korkusuyla yaşamış olmasına rağmen Hristiyan ve Müslüman dünya arasındaki sınırların keskin olan ayrımlarını temsil etmiyordu. Seidel belki de mahpus olmanın getirdiği psikolojik baskıdan dolayı iki dünya arasında ayrımları normalleştiren bir bakışa sahip görünmektedir.

Seidel ve arkadaşları en sonunda özgürlüklerine kavuşuyorlar ve ülkelerine geri dönüyorlar. Yazar eserinde Türk yemek kültüründen, paşalar arası rekabetten, şehirlerdeki durumlardan ve Türk Ordusu'ndan da bahsetmektedir. Yalnız eserinin son paragrafı yeni bir hikâyenin başlangıcı olarak yorumlanabilir "Benim topluluğumdakiler kısa süre sonra Viyana'dan Prag'a gittiler. Orada Roma İmparatoru tarafından büyük ilgi ve iltifat göreceklerini ve yüksek mevkilere terfi ettirileceklerini umuyorlardı. Gerçi Roma İmparatoru'nun huzuruna çıkıp önünde yerlere kadar eğilerek saygılarını sunma onuruna kavuştularsa da ondan sonra olanları anlatmam şimdilik mümkün değildir." Bu diplomatik misyondan sağ salım dönen Seidel'in arkadaşları önemli kazanımlar elde edeceklerini düşündükleri açıktır. Ancak pek de umduklarını başaramamışlar gibi görünüyor.